

Sygn. akt V ACa 46/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Irena Piotrowska
Protokolant:	Barbara Franielczyk

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2022 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. C.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o naprawienie szkody

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 7 listopada 2019 r., sygn. akt II Cgg 5/18

1. oddala apelację;
2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 4.050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

	SSA Irena Piotrowska	
--	----------------------	--

Sygn. akt V ACa 46/20

UZASADNIENIE

Powódka A. C. po ostatecznym sprecyzowaniu żądania pozwu domagała się zobowiązania pozwanej (...) S.A. w K., by naprawiła szkodę w budynku mieszkalnym, budynku gospodarczym, utwardzonych nawierzchniach i ogrodzeniu znajdujących się na nieruchomości powódki położonej w R. przy ulicy (...) poprzez zapłatę jednorazowego odszkodowania w wysokości 751.256,56 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu ewentualnie aby powyższe zabudowania przywróciła do stanu poprzedniego oraz wykonała zabezpieczenia budynków

mieszkalnego i gospodarczego przez wpływami eksploatacji górniczej, nadto wniosła o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania.

Pozwana nie zakwestionowała ujemnego wpływu prowadzonej eksploatacji na nieruchomość powódki wskazując, że zakres występujących szkód górniczych nie uzasadnia ich naprawy poprzez wypłatę jednorazowego odszkodowania. Pozwana nie uchylała się od dokonania naprawy obiektów znajdujących się na nieruchomości w drodze restytucji naturalnej, ale bez wykonania dodatkowych zabezpieczeń profilaktycznych podając, że planowana eksploatacja w tym rejonie nie wywoła wpływów przekraczających II kategorię ternu górniczego, zaś obiekty te są odporne do tej wielkości.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Gliwicach zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 751.256,56 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie: od kwoty 707.182,16 zł od dnia 14 maja 2019r., od kwoty 44.074,40 zł od dnia 28 października 2019r.; oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz orzekł w przedmiocie kosztów procesu.

W motywach tego rozstrzygnięcia wskazano na następujące ustalenia faktyczne oraz ich ocenę prawną.

Powódka jest właścicielką nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą (...). Powyższa nieruchomość jest zabudowana budynkiem mieszkalnym, budynkiem gospodarczym, nadto znajdują się na niej utwardzone nawierzchnie oraz ogrodzenie.

W dniu 13 grudnia 2016r. powódka wystąpiła do pozwanej z wnioskiem o naprawę szkód górniczych w obiektach zlokalizowanych na jej nieruchomości. Jako datę ujawnienia szkody wskazała rok 2016. Pozwana poinformowała powódkę, że uznaje za szkody górnicze wszystkie uszkodzenia opisane w protokole oględzin, przy czym z uwagi na ich rozmiar i planowaną eksploatację, która będzie miała wpływ na nieruchomość powódki zaproponowano naprawę tych szkód w 2019r. Pismem z dnia 30 maja 2017r. powódka zwróciła się do pozwanej o naprawienie szkody poprzez wypłatę odszkodowania odpowiadającego sumie wartości technicznej obiektów i kosztów ich rozbioru. W odpowiedzi pozwana podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko. Nie przedstawiła powódce propozycji ugody. W piśmie z dnia 25 sierpnia 2017r., powódka poinformowała pozwaną, że nie wyklucza możliwości naprawienia szkód górniczych w zabudowaniach poprzez przywrócenie stanu poprzedniego, jednak w takim przypadku konieczne jest także wykonanie zabezpieczeń budynków mieszkalnego i gospodarczego przed wpływami eksploatacji górniczej bowiem bez wykonania zabezpieczeń remont obu budynków nie usunie skutecznie szkody. Powódka wskazała, że poprzedni remont budynków został zakończony

w 2015r. i od tego stosunkowo krótkiego czasu oba budynki są ponownie uszkodzone, w stopniu, który uzasadnia ich naprawę poprzez wypłatę jednorazowego odszkodowania. Pozwana nie wyraziła zgody na naprawę szkód górniczych w powyższych obiektach poprzez zapłatę jednorazowego odszkodowania ani na wykonanie właściwych zabezpieczeń tych budynków przed wpływami eksploatacji górniczej.

Ustalono, że szkody górnicze w budynkach będących własnością powódki były usuwane osiem razy. Ostatni remont z tytułu szkód górniczych był przeprowadzony w 2015r. Wizja lokalna przeprowadzona przez biegłą sądową R. Ż. w dniu 19 października 2018r. potwierdziła występowanie uszkodzeń opisanych w pozwie. Podano, że uszkodzenia budynku mieszkalnego polegają na znacznym przechyle bryły budynku, pęknięciach ścian zewnętrznych i ścian wewnętrznych, posadzek, stropów, sufitów, schodów, przewodu kominowego, zwichrowaniu stolarki okiennej i drzwiowej, schodów, zawilgoceniu i zagrzybieniu, pęknięciu schodów zewnętrznych. Uszkodzenia budynku gospodarczego polegają na znacznym przechyle bryły budynku, pęknięciach ścian zewnętrznych i ścian wewnętrznych, zwichrowaniu stolarki drzwiowej. Uszkodzenia utwardzonych nawierzchni i ogrodzenia polegają na zwichrowaniu, pęknięciach, wychyleniu.

Wskazano, że przedmiotowa nieruchomość położona jest w R. przy ulicy (...) i znajduje się w (...)S.A. Oddział KWK (...) i w granicach odpowiedzialności za szkody górnicze (...)w odległości 75 m na zachód od granicy eksploatacyjnej pomiędzy (...) i (...). Powierzchnia terenu w rejonie nieruchomości powódki jest bardzo zróżnicowana ze spadkiem w kierunku południowym i południowo – wschodnim. Budynek mieszkalny znajduje się na wysokości około + 264,5 do około 263,5 m npm, a budynek gospodarczy przyległy do budynku mieszkalnego na wysokości od około 263,5 do około 262,5 m npm. Eksploatację w zasięgu wpływów bezpośrednich na nieruchomość powódki prowadziły w przeszłości od

1985r. KWK (...) oraz KWK (...), a od 1998r. (...). Eksploatacje górnicze, które na nieruchomości powódki oddziaływały prowadziła KWK (...) w pokładzie (...), KWK (...) w pokładzie (...), oraz (...) w pokładach (...). (...), (...).

Podano, że w przyszłości będzie kontynuowana przez (...) eksploatacja górnicza na zachód i północ od budynku mieszkalnego, przy czym eksploatacja pokładu 706 o grubości średniej 1,80 m systemem z zawałem stropu ma być prowadzona po 2050 na głębokości 1050m w odległości od 200 m na zachód.

Ustalono, że pozwana prowadzi pomiary obniżeń powierzchni terenu. Najbliższe punkty znajdują się przy ul. (...) na północ i na północny wschód od budynku mieszkalnego. Najbliższy punkt C – 60 znajduje się 40 m na północ od budynku powódki. Stwierdzono osiadanie od początków pomiarów (11. 09.2012 – 22.12.2017) wielkości 524 mm. Wpływy górnicze z pokładu 712/1-2 aktualnie się wygaszają i górotwór się uspokaja. Ostatnia wielkość osiadania wynosi 16 mm.

Z przeprowadzonych obliczeń wynika, że w wyniku tych eksploatacji teren w rejonie budynku obniżył się o około 1,8 m, nachylił się w kierunku (...) o około 10 mm/m oraz oddziaływały na niego odkształcenia poziome rozciągające w granicach I – II kategorii. Z dokonanych pomiarów wychylenia elementów budynku mieszkalnego, w tym wychylenia z pionu trzech jego naroży na całej wysokości, tj. 5,85 m i jednego naroża na wysokości piętra, tj. 3,00 m, wychylenia z poziomu jego cokołu na poziomie „0”, wychylenia z poziomu sufitów w dwóch pokojach na parterze i dwóch pokojach na piętrze oraz wychylenia z pionu dwóch naroży budynku gospodarczego wynika, że wychylenia są w kierunku południowo – wschodnim. Średnie wychylenia wypadkowe poszczególnych elementów budynku mieszkalnego powódki wynoszą:

- cokołu na poziomie „0” – 22,6 mm/m

- naroży - 16,4 mm/m

- sufitów na parterze - 22,0 mm/m

- sufitów na piętrze - 20,7 mm/m.

Średnie wychylenie ze wszystkich pomiarów wynosi 22,1 mm/m.

Podano, że w obszarze górniczym pozwanej występują wstrząsy górnicze. W okresie od 2012r. do 2018r. nastąpiło 138 wstrząsów. Wstrząsy jakie występowały w rejonie nieruchomości powódki nie były szkodliwe dla obiektów budowlanych chociaż były odczuwalne przez ludzi. Mogły one jedynie powiększać powstałe uszkodzenia spowodowane wpływami górniczymi bezpośrednimi.

Podniesiono, że biegła sądowa z zakresu budownictwa R. Ź. wyjaśniła, iż prostowanie budynku poprzez rektyfikację może być uzasadnione, gdy bryła budynku zachowała swoją geometrię, a nośność głównych elementów nośnych nie została nadwyrężona. Pęknięte stropy międzykondygnacyjne i ściany nośne budynku powódki świadczą o tym, że został naruszony układ statyczny budynku. Nadto budynek mieszkalny powódki w okresie jego wznoszenia nie był przystosowany do przenoszenia obciążeń wynikających z deformacji terenu określonych kategorią przydatności terenu pod zabudowę między III i IV kategorię.

Budynek mieszkalny w stanie istniejącym charakteryzuje się licznymi spękaniem ścian, stropów oraz odchyleniem od pionu. Uległ on przelamaniu. Podobne są uszkodzenia budynku gospodarczego. Główną uciążliwością w użytkowaniu budynków jest nie tylko ich wychylenia, ale trwałe spękanie. Opinia geologiczno – górnicza stwierdza, że teren nieruchomości powódki obniżył się o 1,8 m, co świadczy, że podniósł się poziom wód gruntowych. Może o tym świadczyć zawilgocenie piwnic. Pochylenie budynku, pęknięcia wzdłuż przekątnej i odspojenie się naroży budynków świadczy również o tym, że z powodu zmiany warunków gruntowo – wodnych mogło dojść do nierównomiernego osiadania fundamentów obu budynków. Na wychylenie budynku spowodowane odkształceniem terenu nałożyło się nierównomierne osiadanie fundamentów budynku. Powyższe okoliczności,

a także fakt, iż na budynki będą w dalszym ciągu oddziaływać do 2050r. odkształcenia terenu powodują, że ich naprawa poprzez przemurowania, wymianę posadzek, regulację drzwi i okien nie ochroni budynku mieszkalnego od dalszej deformacji i uszkodzeń w postaci spękań. Budynek mieszkalny wzniesiony w 1956r. i rozbudowany w 1963r. nie ma zabezpieczeń od oddziaływań górniczych, a ich wykonanie jest obecnie niemożliwe. Prostowanie budynku przez rektyfikację nie jest uzasadnione technicznie, gdyż budynek może ponownie ulec wychyleniu od pionu, a przy już naruszonej konstrukcji (pęknięcia wskrośne ścian i stropów) pojawią się ponownie. Stąd też właściwym sposobem naprawienia szkody jest wypłata jednorazowego odszkodowania.

Biegła sądowa wykazała także, iż zużyciu technicznemu podlegają tylko materiały, a tzw. robocizna nie.

Na podstawie opinii biegłych ustalono, że szkody w obiektach powódki wystąpiły w 2016r., zaś stopień technicznego zużycia na ten rok wynosi:

- budynku mieszkalnego – 16,74 %
- budynku gospodarczego – 25,25 %
- nawierzchnie z kostki betonowej 1,14 %
- ogrodzenie z siatki stalowej na słupkach stalowych, systemowe z 2015r. – 0,25 %
- ogrodzenie z siatki stalowej na słupkach stalowych z 1956r. – uległo całkowitemu zużyciu technicznemu, stąd jego wartość odtworzeniowa wynosi 0,00 zł.

Podano, że wartość odtworzeniowa budynków i elementów zagospodarowania terenu według cen z III kwartału 2019r. wynosi:

- budynek mieszkalny – netto 484.808,63 zł, brutto 523.593,32 zł,
- budynek gospodarczy – netto 43.659,23 zł brutto 53.700,85 zł,
- nawierzchnie z kostki betonowej – netto 15.086,81 zł brutto 18.556,78 zł,
- ogrodzenie z siatki stalowej na słupkach stalowych z 2015r. netto 14.898,03 zł brutto 18.324,58 zł łącznie : netto 558.452,70 zł , brutto 614.175,53 zł. Wartość robót rozbiórkowych powyższych obiektów określono na kwotę netto 111.455,31 zł, zaś brutto 137.090,03 zł.

Wskazano, że łączna wartość odtworzeniowa składników budowlanych wraz z kosztami ich rozbiórki wynosi brutto 751.265,56 zł.

Sąd Okręgowy dał wiarę dowodom z opinii biegłych z zakresu górnictwa i geologii J. P. oraz z zakresu budownictwa R. Ż.. Podzielono stanowisko biegłej sądowej, iż stopień zużycia technicznego określa się na dzień powstania szkody, a nie dzień wydania opinii, gdyż użytkowanie budynku przez powódkę po dacie powstania szkody jest związane z ponoszeniem dodatkowych nakładów na remonty i konserwację w celu zminimalizowania skutków powstałej szkody, a nie związanych z tzw. zwykłym utrzymaniem i użytkowaniem. Biegła wykazała także, że zużyciu technicznemu podlegają tylko materiały, a tzw. robocizna nie. Pomniejszenie o stopień zużycia technicznego również wartości robocizny jest błędem, gdyż zużyciu technicznemu ulegają jedynie przedmioty materialne, nie zaś usługi. W ocenie Sądu pierwszej instancji powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Stwierdzono, że roszczenia powódki mają uzasadnienie w przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U.2019.868 j.t.), a nie wcześniejszej ustawy z 4 lutego 1994r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U.2005.1947 j.t.).

Zaznaczono, że we wniosku o naprawienie szkody w obiektach budowlanych z dnia

12 grudnia 2016 r. powódka wskazała jako datę ujawnienia szkody rok 2016, czego strona pozwana nie kwestionowała. Budynek powódki był kilkakrotnie remontowany, a ostatni remont miał miejsce w 2015r., zaś po nim nastąpiło ponownie uszkodzenie budynku. Biegła sądowa R. Ż. dokonała oględzin zabudowań znajdujących się na nieruchomości powódki w dniu 19 października 2018r. i stwierdziła w opinii, że wizja lokalna potwierdziła występowanie uszkodzeń opisanych w pozwie. Nadto podała, że uszkodzenia opisane w protokole i uszkodzenia stwierdzone w trakcie wizji lokalnej wskazują na to, że budynek uległ przelamaniu. Jako datę powstania obecnych uszkodzeń biegła przyjęła 2016r.

Odwołując się do treści art. 144 ust. 1 ustawy prawo górnicze i geologiczne podano, że właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, który jest prowadzony zgodnie z ustawą. Może on jednak żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody, na zasadach określonych ustawą.

Zgodnie z brzmieniem art. 145 powyższej jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do naprawiania szkód, o których mowa w art. 144 ust. 1 i 2, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

Wyjaśniono, że odpowiedzialność pozwanego przedsiębiorcy uregulowana jest w art. 435 k.c., natomiast co do sposobu i zakresu naprawienia szkody zastosowanie ma art.363 k.c.

Podkreślono, że przepis art. 363 § 1 k.c. w zw. z art. 145 p.g.g. przyznaje poszkodowanym uprawnienie do dokonania wyboru sposobu naprawienia szkody.

Zaznaczono, że postępowanie sądowego dochodzenia przywrócenia stanu poprzedniego w związku z ruchem zakładu górniczego przeprowadzone musi zostać postępowaniem ugodowym między stronami(art. 151 ust. 1 i 2 p.g.g.)

Sąd Okręgowy uznał, że tryb ugodowy przewidziany powołaną ustawą został wyczerpany. Powódka zgłosiła szkodę pozwanej, a następnie zawiadzała ją do próby ugodowej domagając się usunięcia ujawnionych szkód górniczych na nieruchomości poprzez zapłatę jednorazowego odszkodowania. Pozwana mimo upływu 30 dni wskazanych przez powódkę szkód nie naprawiła, nie dokonała także ugodowego załatwienia sprawy.

Stwierdzono, że wydane w niniejszej sprawie opinie biegłych sądowych J. P. i R. Ż. wykazały, że występujące na nieruchomości powódki szkody są szkodami pochodzenia górniczego i pozostają w związku przyczynowym z działalnością pozwanej.

Ponadto podniesiono, że z dokonanych ustaleń wynika, iż w kolejnych latach pozwana będzie prowadzić eksploatację, która ma ona oddziaływać na nieruchomość powódki do 2050r. Podano, że przy ustalaniu sposobu naprawy szkody górniczej w zasadzie nie powinno się brać pod uwagę przyszłej eksploatacji. Jednakże, gdy wystąpienie szkód graniczy z pewnością, a z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie, nie można pominąć takiej okoliczności (por. SA w Katowicach w wyroku z dnia 5.12.2006r. o sygn. akt I ACa 1683/06).

Ustalając wysokość odszkodowania uwzględniono wartość odtworzeniową składników budowlanych uszkodzonych i zniszczonych w wyniku działalności górniczej pozwanej spółki, z uwzględnieniem stopnia naturalnego zużycia obiektów. Przyjęto wyliczenia biegłej sądowej z zakresu budownictwa R. Ż. uznając, że biegła w sposób wszechstronny, rzeczowy i logiczny przeanalizowała całość zagadnienia po zapoznaniu się z materiałem zawartym w aktach sprawy, dokumentacją i po przeprowadzeniu stosownych analiz, wizji lokalnych i oględzin składników budowlanych.

Podano, że wartość techniczna składników budowlanych znajdujących się na nieruchomości usytuowanej w R. przy ul. (...) opisanej w księdze wieczystej (...) według cen z III kwartału 2019r. wynosi:

- budynek mieszkalny – netto 484.808,63 zł, brutto 523.593,32 zł

- budynek gospodarczy – netto 43.659,23 zł brutto 53.700,85 zł

- nawierzchnie z kostki betonowej – netto 15.086,81 zł brutto 18.556,78 zł
- ogrodzenie z siatki stalowej na słupkach stalowych z 2015r. - netto 14.898,03 zł, brutto 18.324,58 zł ,
łącznie netto 558.452,70 zł brutto 614.175,53 zł.

Należne od pozwanej na rzecz powódki odszkodowanie ustalono zatem w łącznej wysokości 614.175,53 zł brutto, tj. z należnym podatkiem VAT.

Odnosząc się do żądania zasądzenia kosztów rozbiórki budynku mieszkalnego, budynku gospodarczego, ogrodzenia stalowego i nawierzchni z kostki brukowej odwołano się do treści art.66 ust.1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 Prawo budowlane r. (Dz.U.2017.1332), który stanowi, że nakazy rozbiórki następują w drodze odpowiednich decyzji w przypadku stwierdzenia, że obiekt budowlany:

- 1) może zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi, bezpieczeństwu mienia bądź środowiska albo
- 2) jest użytkowany w sposób zagrażający życiu lub zdrowiu ludzi, bezpieczeństwu mienia lub środowisku, albo
- 3) jest w nieodpowiednim stanie technicznym, albo
- 4) powoduje swym wyglądem oszpeccenie otoczenia.

Ponadto wskazano, że zgodnie z treścią art. 67 ust 1 prawa budowlanego jeżeli nieużytkowany lub niewykończony obiekt budowlany nie nadaje się do remontu, odbudowy lub wykończenia, właściwy organ wydaje decyzję nakazującą właścicielowi lub zarządcy rozbiórkę tego obiektu i uporządkowanie terenu oraz określającą terminy przystąpienia do tych robót i ich zakończenia.

Podzielając stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 maja 2004r., III CZP 20/04 przyjęto, że naprawienie szkody górniczej przez zapłatę sumy pieniężnej na podstawie art. 95 ust. 1 prawa geologicznego i górniczego ma charakter ekwiwalentny i zarazem kompensacyjny, zatem powódowie, oprócz żądania zapłaty odszkodowania za obiekty budowlane mogą skutecznie domagać się odszkodowania równego kosztom rozbiórki uszkodzonych szkodą górniczą obiektów, a odszkodowanie winno odzwierciedlać w pełni nakłady jakie należy ponieść aby w zgodzie z przepisami prawa budowlanego rozebrać obiekty budowlane oraz utylizować gruz i uporządkować teren. Rozbiórka jest konsekwencją uszkodzenia obiektów wskutek ruchu zakładu górniczego pozwanej, a więc koszt tej rozbiórki wchodzi w zakres należnego powodowi odszkodowania. Skoro obiekty budowlane z uwagi na ich zły stan techniczny nie nadają się do remontu i nie można z nich korzystać zgodnie z ich przeznaczeniem to nie może budzić wątpliwości, że zachodzi konieczność ich rozbiórki.

Podano, że biegła sądowa R. Ż. ustaliła koszty robót rozbiórkowych według cen z III kwartału 2019r. na kwotę 137.090,03 zł brutto.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia powołano art. 144 § 1 i 2, 145 ustawy Prawo geologiczne i górnicze z 2011r. w związku art. 435 k.c. oraz art. 481 § 1 k.c. Ustawowe odsetki za opóźnienie zasądzone na podstawie art. 481 § 1 k.c.

Wskazano, że powódka początkowo domagała się zasądzenia kwoty 420.000,00 zł. Pismo rozszerzające żądanie pozwu do kwoty 707.182,16 zł zostało doręczone pełnomocnikowi pozwanej w dniu 14 maja 2019r., natomiast pismo zawierające kolejne rozszerzenie żądania pozwu do kwoty 751.256,56 zł zostało doręczone pełnomocnikowi pozwanej w dniu 28 października 2019r. Z uwagi na to, że w uzupełniającej opinii ustalono wysokość odszkodowania według aktualnych cen (III kwartał 2019r.) Sąd Okręgowy uznał, że ustawowe odsetki za opóźnienie należy zasądzić od wyżej wskazanych dat, zaś

w pozostałym zakresie oddalił powództwo o zasądzenie odsetek.

O kosztach procesu orzeczono podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniosła pozwana zaskarżając go w części co do p. 1) dotyczącej zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki kwoty 137.090,03 zł z tytułu kosztów rozbiórki za obiekty budowlane znajdujące się na jej nieruchomości, a tym samym p. 4) poprzez stosowne proporcjonalne zmniejszenie wysokości kosztów procesu, które zobowiązana jest ponieść pozwana na rzecz Skarbu Państwa.

Pozwana zarzuciła bezzasadne powoływanie się na podstawy prawne z art. 66 ust. 1 i 67 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku - Prawo budowlane (Dz. U. 2017. 1332), a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie i naruszenie prawa materialnego tj. art. 144 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2019 roku poz. 868) w zw. z art. 363 § 1 k.c. i wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez obniżenie zasądzonej w p. 1) od pozwanej na rzecz powódki kwoty 751.256,56 zł o kwotę 137.090,03 zł tj. do kwoty 614.175,53 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 października 2019r. i oddalenie powództwa w pozostałym zakresie oraz o zmianę rozstrzygnięcia co do kosztów procesu w p. 4) zaskarżonego wyroku poprzez proporcjonalne ich obniżenie do wysokości roszczenia ostatecznie uwzględnionego, a nadto o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu - zastępstwa procesowego za etap postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

W toku postępowania odwoławczego w związku ze stwierdzonym zagrożeniem dla osób i mienia zalecono natychmiastową rozbiórkę istniejącego budynku i zabudowań gospodarczych znajdujących się na działce nr (...). Budynek mieszkalny i zabudowania gospodarcze zostały rozebrane na podstawie zgłoszenia do Starosty (...) z dnia 3 września 2020r. oraz wydanego przez ten organ Zaświadczenia z dnia 9 września 2020r. (oświadczenie kierownika budowy z dnia 12 stycznia 2022r, k.361 akt) – okoliczność bezsporna.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej nie jest zasadna i dlatego nie mogła odnieść skutku.

Ustalenia faktyczne poczynione sprawie Sąd Apelacyjny podziela uzupełniając o ujawnioną w postępowaniu apelacyjnym bezsporną okoliczność dokonania rozbiórki przedmiotowych zabudowań.

Podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art.66 ust.1 i art.67 ust.1 ustawy z prawo budowlane nie zasługuje na uwzględnienie.

Trafnie podnosi powódka, że stosownie do treści art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego wynika szkoda. Poza sporem jest, że to działalność górnicza pozwanej spowodowała uszkodzenia obiektów budowlanych powódki w stopniu, który uniemożliwia korzystanie z nich zgodnie z przeznaczeniem (konsekwencja ustalenia, iż ich remont jest niemożliwy/ekonomicznie nieuzasadniony).

Zachodzi zatem adekwatny związek przyczynowy pomiędzy działalnością górniczą pozwanej a koniecznością dokonania rozbiórki uszkodzonych obiektów, co powoduje, iż odszkodowaniem powinny być objęte także koszty rozbiórki

Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym niniejsza sprawę także podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 maja 2004r., III CZP 20/04 gdzie przyjęto, że naprawienie szkody górniczej przez zapłatę sumy pieniężnej na podstawie art.

95 ust. 1 prawa geologicznego i górniczego ma charakter ekwiwalentny i zarazem kompensacyjny, zatem powodowie, oprócz żądania zapłaty odszkodowania za obiekty budowlane mogą skutecznie domagać się odszkodowania równego kosztom rozbiórki uszkodzonych szkoda górniczą obiektów, a odszkodowanie winno odzwierciedlać w pełni nakłady jakie należy ponieść aby w zgodzie z przepisami prawa budowlanego rozebrać obiekty budowlane oraz utylizować gruz i uporządkować teren. Rozbiórka jest konsekwencją uszkodzenia obiektów wskutek ruchu zakładu górniczego pozwanej, a więc koszt tej rozbiórki wchodzi w zakres należnego powodowi odszkodowania. Skoro obiekty budowlane

z uwagi na ich zły stan techniczny nie nadają się do remontu i nie można z nich korzystać zgodnie z ich przeznaczeniem to nie może budzić wątpliwości, że zachodzi konieczność ich rozbiórki.

Z tego względu odmienny pogląd pozwanej, która chce traktować koszty rozbiórki jako „nową szkodę” nie został podzielony.

Przywołany przez pozwaną wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września .2018r. sygn.. akt VCSK 495/17 odnosi się do nieco innego stanu faktycznego. Dodatkowo podkreślenia wymaga, że argumentacja strony pozwanej wskazująca na przedwczesność roszczenia

o zapłatę odszkodowania z tytułu kosztów rozbiórki zabudowań stanowiących własność powódki stała się nieaktualna wobec faktycznego dokonania rozbiórki tych zabudowań

w toku niniejszego postępowania. Rozbiórka zabudowań nastąpiła w trybie określonym

w art. 6 6 ust.1 i art. 67 ust.1 ustawy – prawo budowlane. W konsekwencji nie doszło także do naruszenia przez Sąd pierwszej instancji prawa materialnego poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 144 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne

i górnicze (Dz. U. z 2019 roku poz. 868) w zw. z art. 363 § 1 k.c.

Wbrew twierdzeniom strony skarżącej termin, początkowego naliczania odsetek od poszczególnych kwot zasądzonego roszczenia określony został prawidłowo. Poprawnie ustalono, że powódka początkowo w pozwie domagała się zasądzenia kwoty 420.000,00 zł. Odpowiedź na pozew została nadana w urzędzie pocztowym 14 maja 2018r. Pismo rozszerzające żądanie pozwu do kwoty 707.182,16 zł zostało doręczone pełnomocnikowi pozwanej w dniu 14 maja 2019r., natomiast pismo zawierające kolejne rozszerzenie żądania pozwu do kwoty 751.256,56 zł zostało doręczone pełnomocnikowi pozwanej w dniu 28 października 2019r.

Mając to wszystko na uwadze apelacja pozwanej wobec braku uzasadnionych podstaw prawnych nie mogła odnieść skutku.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art.385 k.p.c. orzeczono , jak na wstępie.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono stosownie do brzmienia art. 98 k.p.c. – zgodnie z zasadą finansowej odpowiedzialności stron za wynik procesu.

Wysokość stawki wynagrodzenia dla pełnomocnika powódki określono na podstawie § 2 pkt. 6 w związku z § 10 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz .U. z 2018r. poz. 265) ,

SSA Irena Piotrowska